

Η Φιλική Εταιρεία

Με επικρατέστερη ημερομηνία την 14η Σεπτεμβρίου, το 1814 ιδρύεται από τους Νικόλαο Σκουφά, Αθανάσιο Τσακάλωφ και Εμμανουήλ Ξάνθο η μυστική επαναστατική οργάνωση Φιλική Εταιρεία .

ΜΕΤΑ ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ
ΠΟΙΟ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΝΟΗΜΑ
ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ;
ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ

Υποθέσεις έγιναν για τη φιλική εταιρεία ως τα τώρα πολλές. Απομένει όμως ένα το γεγονός: Ότι κατορθώσατο το βάσιμα ν' ανεβάση διά μίαν τούσ "Ελληνας, από τη θέση του ραγιά στην ανώτατη βαθμίδα του ανθρώπου, όπως τον έβλεπαν ή φάνη; πλάσμα ελεύθερο και δημοκρατικό. Τέσσερες - πέντε άνδρες από τὰ σπλάχνα του πλήθους, απλοϊκοί και σχεδόν άμφορτοι, κατορθώσαν αυτό το άπίστευτο, να κάμουν τούσ "Ελληνας ελευθέρους, εκαπέντε χρόνια πριν άποκτήσουν την έθνική τους ελευθερία. Πώς; Με ποιά μαγικό τρόπο; Οι άπλοϊ αυτοί άνδρατοι, που δεν είχαν διακριθή ούτε πρό, ούτε κατά, ούτε μετά τόν άγώνα για τίποτε άλλο, μπόρεσαν μολαταύτα να συλλάβουν μίαν αλήθεια βαθύτατη, που άποτελεί τη μόνη αξία τους: "Ότι ο άνθρωπος είναι ή δεν είναι ελεύθερος - μέσα του. Κι' αυτή την εσωτερική ελευθερία, τη μόνη αληθινή, από την οποίαν πηγάζει κάθε άλλη, κατορθώσαν να φυσήσουν και να εδραιώσουν στην ψυχή τών "Ελλήνων. Αυτό είναι το κύριο, το μεγάλο τους έργο. Και φοραλάως ιστορία δεν έφρει να διαβάση όποιος δεν μπορεί να κινή αυτή την πρώτη διάκριση. Από τη στιγμή που ή φιλική εταιρεία ελευθέρωσε έτσι την ψυχή τών "Ελλήνων, ή συμβίβωσις με δυνάστες ήταν πλέον αδύνατη. Καί ή προσφυγή στα όπλα ή πρώτη, απλουσιότερη συνέπεια. Οι σωφότεροι άνδρες του έθνους, ήταν πολύ, πάρα πολύ κάτω, σ αυτό το σημείο - που είναι το μοναδικό, άλλωστε, που αξίζει τόν κόπο της ιστορίας - από τούσ άεργυτες της εταιρείας. Έφαγγάζοντο την υπόθεση της ελευθερίας της "Ελλάδος ζήτημα μορφώσεως, ζήτημα μεθήσεως άπλοο φωτισμού. Ο Καποδίστριας

ανάγκη να υπέρη μιά «φοβερία των πνευμάτων» για να μεταχειρισθώ την άφελή, αλλά τόσο ευστοχη έκφραση του Φιλίμοнос. Ένας σταθερός προανατολισμός. Η φιλική εταιρεία χάρισε την υπέρροχη αυτή περξίδα στην πόθο του έθνους. Τόν έβαλε σέ καίτη, τοδωσε πραγματική κατεύθυνση. Με τί μέσα; Ο Σκουφάς, ο Αναγνωστόπουλος, ο Τσακάλωφ, ο Ξάνθος, δεν έβέβαιαν τίποτε απ' όσα μπορούν να κινήσουν λαούς. Ούτε πολιτική σοφία και δεξιότητα. Ούτε πνευματική υπεροχή. Ούτε λάμψη κοινωνική. Ούτε χρήματα. Και αυτό είναι μοναδικό γεγονός στην ιστορία του κόσμου: "Ότι τέσσερες - πέντε άσημοι άνδρες, γυμνοί από κάθε δύναμη, έσκόμισαν τερσότητα επανάστασι κι' ελευθέρωσαν ένα έθνος από δυναστη πανίσχυρο. Έμίλησαν για την οργάνωση της εταιρείας, το μυστήριό της, τούσ βαθμούς της, τά σημάτα της, το κρυπτογραφικό λεζικό της, της κατηχήσεως της, το σύστημα της δράσεως της. Αλλά όλα έχουν, βέβαια, μεγάλη πρακτική αξία. Αλλά δεν πρέπει να την υπερέβαλλη κανείς. Έκείνου που είναι πραγματικώς ανεπέρβλητο, άσυγκριτο, άξιοθαύμαστο, και άποτελεί όλη την αξία τών ιδρυτών της είναι ότι οι άνδρες αυτοί που δεν είχαν κανένα μέσον, δίδεσαν το πάλιν: Ψυχή όλη φλόγα. Μ' αυτήν και μόνην υπεβλήθησαν υπέρ το δούλεμα έθνος για να τό υπάσσουν μαζί τους. Μ' αυτήν άνάψαν την τερσότητα πυρκαϊά που φώτισε όχη την "Ελλάδα μόνο, αλλά την οικουμένη ολόκληρη. Απ' αυτή τη φλογισμένη ψυχή έπήδησε τό φοβερό σύνθημα που κυμάτιζε με της άπειρες σημαίες του άγώνος, από τη Βλαχιά ως τη Μάνη:

— 'Ελευθερία ή θάνατος!

Στις 26 Μαρτίου 1930, η εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ» και ο επιφανής δημοσιογράφος Σπύρος Μελάς διερευνούν **«το πραγματικό νόημα της Φιλικής Εταιρείας»**

«Οι απλοί αυτοί άνθρωποι, που δεν είχαν διακριθή ούτε προ, ούτε κατά, ούτε μετά τον αγώνα για τίποτε άλλο, μπόρεσαν μολαταύτα να συλλάβουν μίαν αλήθεια βαθύτατη, που άποτελεί τη μόνη αξία τους: Ότι ο άνθρωπος είναι ή δεν είναι ελεύθερος - μέσα του. Κι αυτή την εσωτερική ελευθερία, τη μόνη αληθινή, από την οποίαν πηγάζει κάθε άλλη, κατορθώσαν να φυσήσουν και να εδραιώσουν στην ψυχή των Ελλήνων. Αυτό είναι το κύριο, το μεγάλο τους έργο (...) Από τη στιγμή που η φιλική εταιρεία ελευθέρωσε έτσι την ψυχή των Ελλήνων, η συμβίβωσις με δυνάστες ήταν πλέον αδύνατη. Και η προσφυγή στα όπλα η πρώτη, απλουσιότερη συνέπεια»

Ιστορικά σημειώματα της Φιλικής Εταιρίας μεταξύ Κρεββατά, Βάρβογλη, Νοταρά κλπ «Ο μυστικός κώδικας»

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΕΚΔΟΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΩΣ ΣΥΝΕΝΝΟΟΥΝΤΟ ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ, ΚΡΕΒΒΑΤΑΣ, ΒΑΡ-
ΒΟΓΛΗΣ, ΝΟΤΑΡΑΣ, ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ, ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΑΡΤΗΣ
ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ

Εἰς τὸ ἀμυθήτου πολιτικότητος Ἀρ-
χέτον τῶν Ἀγωνιστῶν, τὸ ἀποτεθέν
εἰς τὴν ἐθνικὴν βιβλιοθήκην πρὸ ἐτῶν,
καὶ ἀπομύκνον ἀνεκμετάλλετον, ἀνεύρο-
μεν ἀδημοσίευστα ἐγγράφα ἀφορώμενα τὴν
συμβολικὴν κατὰ τὸ 1820 συνεννόησιν
τῶν πρᾶξουσῶν μελῶν τῆς Φιλικῆς
Ἐταιρείας. Τὸ ἐθνικὸν ζήτημα ἐξαρκητη-
ρίζετο ἀπλῶς «ὡς ἐμπόριον» ἢ δὲ ἀνω-
τάτη ἀρχὴ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ὡς «φι-
λικὸν ἐμπορικὸν κέντρον» ἢ δὲ συγκεν-
τρωσίς πολεμοφοδίων καὶ χρημάτων καὶ
τροφῶν ὡς «ἐμπορικὰ προμήθειαι».

Φαίνεται προσέτι ἐξ αὐτῶν ἡ αἰσιοδα-
ξία τῶν ἐταίρων δεῖ πάσις τὰ ἀρχίστη
τὸ κίνημα δηλ. ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τοῦ
1820 διε ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ
ἀρχηγία εἰς τὸν Ἄλ. Ὑψηλάντην. Ἀρ-
νηθέντος τοῦ Καποδιστριαίου ἐμενεν οὐ-
σιαστικὸς ἕως τὸν Ἰούλιον τοῦ 1820 ἀρ-
χηγὸς τῶν φιλικῶν ὁ ἐν Κωνσταντινου-
πόλει Παναγιώτης Σέκας, πρὸς ὃν
συγκεντροῦντο ὅλαι αἱ ἀναφοραὶ τῶν
ἐταίρων, ἐκεῖθεν δ' ἐξεδίδοντο καὶ αἱ
ἀνώταται διαταγαὶ μέχρις ὅτου τὴν 15
Ἰουλίου 1820 ἤρχισεν νὰ γράφει ὁ Ἄλ.
Ὑψηλάντης ἐκ Πετροῦπολεως.

Εἰς τὰ ὅκ' ἀριθ. 15920—3 καὶ 15971
ἐγγράφα τοῦ Ἀρχείου τῶν Ἀγωνιστῶν
πρῶτη εὐρίσκειται ἡ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου
1820 ἐπιστολὴ τοῦ ἐκ Μισσηρῶ Παναγιώ-
του Κρεββατά πρὸς τὸν ἐν Τριπόλει
πρυγενέστατον ἀρχοντα Γ. Βάρβογλην
ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

ἀπὸ αὐτὴν ἤρχισεν ἡ ἐπανάστασις με-
σοίντος τοῦ Μαρτίου 1821.

Πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Γ. Βάρβογλη Πα-
ναγιώτην, «δόκτωρα τοῦ δικαίου» ἐν
Φλωρεντίᾳ, ἀπηυθύνθη ἐκ Πίσσης τῆς
Ἰταλίας καὶ ὁ πολὺς μητροπολίτης Ἰγνά-
τιος, τὴν 6)18 Ἰανουαρίου 1821 δι' ἐπι-
στολῆς ἀποκαλυπτικότητος, διότι λύεται
δι' αὐτῆς τὸ ζήτημα τῆς ἐνεργετοῦ συμπε-
τοχῆς τοῦ εἰς τὸν Ἀγῶνα καὶ ἀφοῦ ἔ-
μαθε τὴν δυσάρεστον δι' αὐτὸν ἐκλογὴν
τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντου ὡς ἀρχηγοῦ. Εἶπε
γνωστὸν ὅτι προσέτιμα καὶ αὐτὸς καὶ ὁ
Ἄλεξ. Μακρομαρτίς τὸν Καποδιστριαν.
Ἐν τοῦτοις ἐδέχθη τὰς διαταγὰς τοῦ
νέου ἀρχηγοῦ καὶ προθύμως ἐτήρησε
διότι γράφει πρὸς τὸν νεαρὸν Θεμιστο-
πόλον: «Ἐκ τῶν νέων εἰδήσεων, τὰς
ὁποίας ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς
Φιλικῆς Ἐταιρείας εἶνε ἀνάγκη ταχέως
νὰ συνδράμωμεν μὲ πάντα τρόπον,
ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἐπισπεύδονται.
Καὶ ἐπειδὴ πολλὰ χρήσιμα διὰ τὰς πε-
ριστάσεις τῆς πατρίδος ἔχουεν νὰ ἀπο-
στελωμεν ἀπὸ Διβόρνου, ἐκρίναμεν νὰ
μεταβῆτε ἐκεῖ καὶ νὰ ἐπιστατήσητε εἰς
τὴν παραλαβὴν καὶ φάρμακων τῶν εἰς τὸ
πλοῖον τοῦ Κούση (Στεταϊώτου). Ὅθεν
νὰ ἐλθῆς διὰ νὰ σοῦ δώσω τὰς ἀπαιτου-
μένας ὁδηγίας καὶ τὸ ἀνήκον συστατικὸ
γράμμα. Εἶνε ὑπόθεσις τῆς πατρίδος καὶ
ἐλπίζω νὰ σπεύσῃς τὸ ταχύτερον καὶ φέ
ἀναμένο . . .».

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ», 30.5.1927, Ιστορικό
Αρχεῖο «ΤΟ ΒΗΜΑ» & «ΤΑ ΝΕΑ»

- Το 1927, ο ιστορικός, λαογράφος και δημοσιογράφος Τάκης Χ. Κανδηλώρος αναφέρεται στον κώδικα συνεννόησης που είχαν υιοθετήσει οι Φιλικοί προκειμένου να μη γίνεται αντιληπτό το περιεχόμενο της μεταξύ τους επικοινωνίας:
«Το ἐθνικὸν ζήτημα ἐξαρκητρίζετο ἀπλῶς ὡς «ἐμπόριον» ἢ δε ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ὡς «φιλικὸν ἐμπορικὸν κέντρον» ἢ δε συγκεντρωσίς πολεμοφοδίων καὶ τροφῶν ὡς «ἐμπορικὰ προμήθεια!!!»

Ο **Ιωάννης (Γιαννάκης) Νοταράς** αγωνιστής 1821 (Τρίκαλα Κορινθίας 1805 - Ανάλατος/Φάληρο Αττικής 1827).

Γόνος της σημαντικής αρχοντικής οικογένειας των Νοταράδων της Κορινθίας. Πατέρας του ήταν ο Σωτήρης Νοταράς και μητέρα του η Μαρία, αδελφή του Ανδρέα Ζαΐμη. **Στα 15 του χρόνια έκανε δικό του σώμα στρατού που το συντηρούσε με έξοδα της οικογένειάς του και πήρε μέρος στην επανάσταση.** Στα 18 του έγινε αντιστράτηγος και ένα χρόνο μετά έγινε ο πιο νέος στρατηγός του αγώνα. Πολέμησε με τον Καραϊσκάκη, τον Μακρυγιάννη κ.α. Ο Καραϊσκάκης είχε πει: *«τούτος ο νέος αν ζήσει θα ντροπιάσει πολλούς από εμάς τους γεροντότερους. Μακάρι η πατρίδα να είχε πολλούς σα κι αυτόν»!!*

Πανούτσος Νοταράς

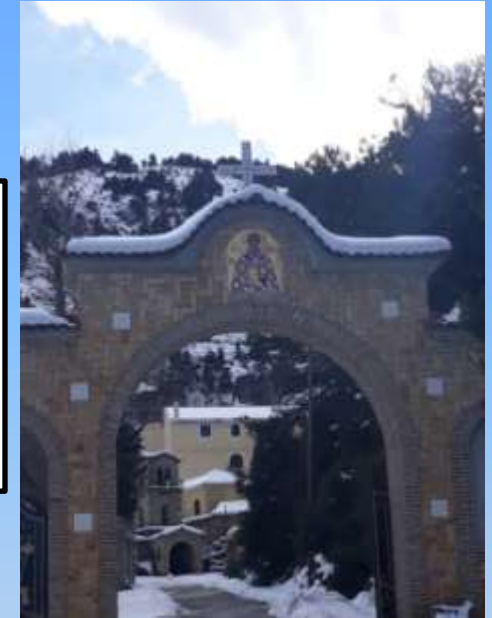
Γεννήθηκε πιθανόν το 1752 στα Τρίκαλα της Κορινθίας. Πατέρας του ήταν ο Σπυρίδων Νοταράς. Ανέπτυξε έντονη δράση για την απελευθέρωση του έθνους και την ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών. Πήρε μέρος στην εξέγερση του 1770 (τα λεγόμενα «ορλωφικά»). **Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία το 1818 και πήρε ενεργό μέρος στην Επανάσταση του 1821.** Διετέλεσε πρόεδρος της Γ' Εθνοσυνέλευσης το 1826, ενώ υπηρέτησε ως πρόεδρος και της Εθνικής Συνέλευσης της Πρόνοιας του Ναυπλίου, το 1832, η οποία επικύρωσε την εκλογή του Όθωνα ως βασιλιά της Ελλάδας. Στις 18 Μαρτίου 1844, ο Νοταράς τιμήθηκε για τις υπηρεσίες του προς την πατρίδα με τον Μεγαλόσταυρο. Ο αιωνόβιος πολιτικός πέθανε στις 18 Ιανουαρίου 1849.

Ιερά Μονή Αγίου Βλασίου Τρίκαλα Κορινθίας

Αξίζει να μνημονεύσουμε μέσα στη μακραίωνη ιστορία της Μονής, το έτος **1818** σε αυτό το μοναστήρι μνήθηκαν στη φιλική εταιρία οι προύχοντες των Τρικάλων και κατέστρωσαν τα επαναστατικά σχέδια της Κορινθίας!

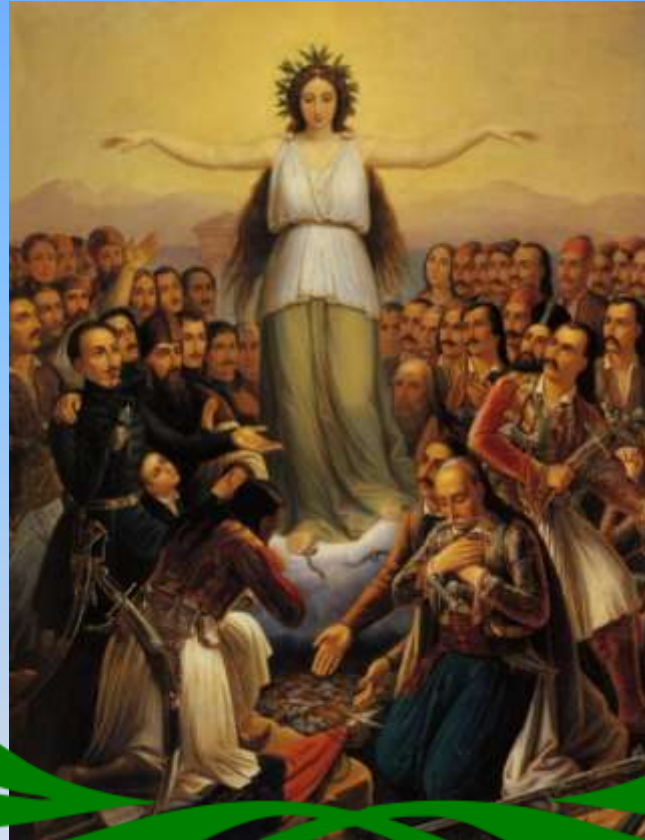
Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ
(Η ΤΑΜΠΕΛΑ ΑΝΑΓΡΑΦΕΙ)
«ΕΔΩ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΤΟΠΟ ΜΙΛΗΣΕ Ο ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΤΟ 1821 ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ»

Το αρχοντικό της φημισμένης οικογένειας Νοταρά στην Άνω Συνοικία Τρικάλων

1821-2021

Η ΕΛΛΑΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΑ

Ο πίνακας απεικονίζει την Ελλάδα με «τη μορφή νέας στεφανωμένης γυναίκας, ενδεδυμένης αρχαιοπρεπώς, εν μέσω αγωνιστών της Επανάστασης του 1821 να έχει σπάσει τις αλυσίδες της σκλαβιάς από τα πόδια της» πίνακας του Θεοδώρου Βρυζάκη, τον οποίο ζωγράφισε το 1858.

Κουίνη Ιωάννα - 2ο Γυμνάσιο Ξυλοκάστρου